

Høgskolen i Telemark
Fakultet for allmennvitenskapelige fag

EKSAMEN

6007
Mikro og markedsøkonomi

Forsgrunn

12.05.2014

Tid:	4 timer
Målform:	Bokmål
Sidetal:	2 sider med oppgavetekst
Hjelpemiddel:	Kalkulator (utdelt på eksamen)
Merknader:	Ingen
Vedlegg:	Ingen

Sensuren finner du på StudentWeb.

Oppgave 1 (teller 1/3)

a) Forklar følgende begreper:

- produktivitet
- stordriftsfordeler
- monopolistisk konkurranse

b) Hva menes med konsumentens budsjettbetingelse? Tenk deg et matbudsjett med et gitt beløp (R) til kjøp av to matvarer, f. eks. vegetabilsk mat («korn») og animalsk mat («kjøtt»). Kall mengdene av de to matvarene for henholdsvis X_v og X_a , og kall prisene for henholdsvis P_v og P_a . Skriv opp budsjettbetingelsen og tegn den inn i et godediagram.

c) Hva menes med konsumentens indifferenskurver? Forklar konsumentens optimale valg av godekombinasjon. Illustrer i et godediagram. Hva karakteriserer optimum?

d) Tenk deg økt pris på et av godene, la oss si økt pris på vegetabilsk mat. Illustrer virkningen av dette i godediagrammet. Vis også hvordan man ut fra slike prisendringer i godediagrammet kan utlede individets etterspørsel etter gode som funksjon av prisen på godet (p_v), tegnet inn i et vanlig pris-mengde diagram.

e) Anta at myndighetene ønsker å subsidiere vegetabilsk mat for derved å stimulere til et mer miljøvennlig og helsebringende matkonsum. Er det opplagt at man oppnår det man ønsker? Bruk konsumentteori til å begrunne svaret. Er det såkalte Giffen-tilfellet relevant i denne sammenheng?

Oppgave 2 (teller 1/3)

I et kornmarked er tilbudet gitt ved $X_T = 20P$ og etterspørselen er gitt ved $X_E = 1500 - 10P$ der P er prisen per enhet korn.

- a) Regn ut pris og mengde ved likevekt i dette markedet. Illustrer i et pris-mengde-diagram. Forklar prisdannelsen.
- b) Anta at etterspørselen skifter til $X_E = 1800 - 10P$. Regn ut den nye likevekten. Nevn mulige årsaker til et slikt skift i etterspørselen.
- c) Anta at tilbudet på lang/lengre sikt er $X_T = -1000 + 40P$. Regn ut den nye langsiktige likevekten når etterspørselen er som i spørsmål b). Tegn opp og sammenlign med likevektene i spørsmål a) og b). Kommenter/forklar endringene i henholdsvis pris og mengde.
- d) Hva menes med etterspørselens priselastisitet? Regn ut denne ved likevekten i spørsmål a). Kommenter resultatet.
- e) Hva menes med frikonkurranse? Hva menes med frikonkurransemarkedets effektivitetsegenskaper?
- f) Anta at det blir innført en minstepris lik 60 i det aktuelle kornmarkedet, når tilbud og etterspørsel er som beskrevet spørsmål a). Bestem virkningene på tilbudt og etterspurt mengde. Hva blir omsatt kvantum? Forklar hvorfor/hvordan en slik minstepris fører til samfunnsøkonomisk effektivitetstap. Vis effektivitetstapet i et pris-mengde diagram og regn ut et anslag på dette tapet i det aktuelle eksemplet.

Oppgave 3 (teller 1/3)

Anta at bøndene i kornmarkedet har dannet et kartell. Deres samla kostnader er gitt ved $K(X) = 0,025 \cdot X^2$ der X er samla produksjon. Etterspørselen rettet mot kartellet er som i oppgave 2a), altså $X_E = 1500 - 10P$.

- a) Vis at kartellets grensekostnad (vanligvis forkortet GK på norsk, og forkortet MC i læreboka) blir $0,05 \cdot X$ og at kartellets grenseinntekt (vanligvis forkortet GI på norsk, og forkortet MR i læreboka) blir $150 - 0,2X$.
- b) Bestem kartellets monopoltilpasning. Illustrer tilpasningen i en figur.
- c) Sammenlign monopoltilpasningen med frikonkurranselikevekten. Bestem endringen i samfunnsøkonomisk overskudd ved overgang fra frikonkurranse til kartell/monopol.
- d) Hva menes med optimal prisdiskriminering? Anta at kartellet kan selge i to markeder: på hjemmemarkedet, beskrevet ved etterspørselen $X_E = 1500 - 10P$, og i et stort internasjonalt marked til en gitt pris $P_{int} = 50$. Bestem kartellets optimale prisdiskriminering, inklusive fordeling av salget, mellom de to markedene.
- e) Hva menes med Cournot-modellen? Hva skiller denne fra Stackelberg-modellen? Hva menes med at Cournot-likevekten er en Nash-likevekt?
- f) Anta at de samme kornbøndene organiserer seg i to konkurrerende salgskartell. De to kartellene er like store (like mange bønder) og har de samme kostnader, og konkurransen mellom dem er som beskrevet ved Cournot-modellen. Grensekostnadene i de to kartellene er henholdsvis $0,1 \cdot X_1$ og $0,1 \cdot X_2$, der X_1 er produksjonen i kartell nr. 1 og X_2 er produksjonen i kartell nr. 2. Bestem utfallet av konkurransen når markedsetterspørselen fortsatt er gitt ved $X_E = 1500 - 10P$.